

АНАЛІЗ

стану соціально-економічного розвитку областей та міста Києва за січень-червень 2016 року

I. Загальні результати моніторингу

Оцінка соціально-економічного розвитку областей та міста Києва за січень-червень 2016 року здійснена Мінрегіоном відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 856 «Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики».

Оцінку здійснено за 25 показниками, що характеризують ситуацію за 6 напрямками в різних сферах соціально-економічного розвитку регіонів (економічна ефективність, інвестиційний розвиток та зовнішньоекономічна співпраця, фінансова самодостатність, ефективність ринку праці, розвиток інфраструктури, відновлювана енергетика та енергоефективність) та проведено ранжування регіонів за кожним напрямом оцінки.

II. Результати моніторингу за напрямками

Напрямок **«ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ»** включає 7 показників, які характеризують стан розвитку реального сектору економіки (промисловість, сільське господарство, будівництво) та рівень цін на споживчому ринку (індекс цін).

У січні-червні 2016 року розвиток більшості регіонів за цим напрямком характеризувався відновленням позитивної динаміки промислового виробництва та покращенням ситуації у будівельній галузі у більшості регіонів, а також уповільненням інфляційних процесів на споживчому ринку.

За підсумками I півріччя поточного року зростання обсягів **виробництва промислової продукції** спостерігалось у 18 регіонах (у I півріччі 2015 року – у 7 регіонах): від +0,1% у Дніпропетровській до у 1,9 раза у Луганській областях. Окрім Луганської області, зростання обсягів промислового виробництва найбільше спостерігалось також у Чернігівській (+12,0%) та Київській (+11,2%) областях, що у загальному підсумку забезпечило зростання цього показника по Україні на 2,0% (у січні-червні 2015 року – зменшення на 20,0%).

Довідково: за інформацією Луганської облдержадміністрації на підконтрольній українській владі території області виробничу діяльність здійснюють 513 промислових підприємств, з них: 7 – великих, 97 – середніх та 409 – малих. Позитивна динаміка виробництва промислової продукції забезпечена підприємствами вугільної промисловості, з виробництва будівельних матеріалів, харчової та легкої промисловості, з них найбільше: ПрАТ «СНВО «Імпульс» (у 3,1 р.б.), ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат» (105,8 %),

ТОВ «НВП «Зоря» (157,4 %), ТОВ ВТФ «Шарм» (132,9 %), ТОВ «НВО «Севєродонецький Склопластик» (84,4 %).

Зростання обсягів виробництва спостерігалось майже у всіх основних видах промислової діяльності, а саме у: виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (+16,8%), металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування (+8,9%), виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (+7,6%), виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (+6,3%), виробництві меблів, іншої продукції, ремонті і монтажу машин і устаткування (+5,8%), машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування (+1,7).

Разом з тим, обсяги виробництва промислової продукції зменшилися у 7 регіонах: Сумській (на 11,7%), Івано-Франківській (на 8,4%), Чернівецькій (на 7,5%), Волинській (на 6,1%), Запорізькій (на 5,8%), Вінницькій (на 1,1%), та Рівненській (на 1,0%) областях.

За підсумками I півріччя скорочення обсягів виробництва зафіксовано у таких видах промислової діяльності: у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 0,4%), у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів по Україні (на 0,2%), у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності та виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (на 1,0%).

Також у I півріччі 2016 року спостерігалось уповільнення темпів скорочення **обсягу виробництва сільськогосподарської продукції** по Україні на 0,3% (у I півріччі 2015 року – на 9,3%).

За звітний період обсяги виробництва продукції зменшилися у 11 регіонах в межах від 0,6% у Рівненській області до 11,5% у Луганській. Окрім Луганської області, найбільше обсяги виробництва скоротилися у Хмельницькій (на 7,5%), Київській (на 5,9%), Івано-Франківській та Донецькій (на 5,7%) областях.

Довідково: за інформацією Мінагрополітики, причинами виникнення негативних тенденцій розвитку регіону за показником у Луганській області є зниження порівняно з відповідним періодом минулого року обсягів виробництва продукції тваринництва в усіх категоріях господарств на 16,4%, в тому числі у сільськогосподарських підприємствах - на 7,4%, в господарствах населення - на 19,0%. Обсяг виробництва молока в усіх категоріях господарств зменшився на 18,0% до відповідного періоду попереднього року, виробництва яєць – на 24,5%, вирощування худоби та птиці у сільськогосподарських підприємствах - на 3,0%. Крім цього, відбулось скорочення поголів'я ВРХ на 19,4%, з них корів – на 11,8%, свиней – на 6,8%, овець та кіз – на 15,9%, птиці – на 25,1%.

Основною причиною, яка стримує розвиток тваринництва, є відсутність ринків збуту, високі логістичні витрати та відсутність підприємств промислової переробки м'яса на території області.

Разом з тим, обсяги виробництва валової продукції за січень-червень 2016 року в порівнянні з відповідним періодом 2015 року збільшилися у 13 областях: від 0,1 % у Волинській до 6,4% у Миколаївській.

Обсяг виробництва валової продукції сільського господарства у розрахунку на одну особу сільського населення за січень-червень 2016 року по Україні дорівнював 3067 грн, що більше в порівнянні з минулорічним показником на 0,3%.

Найвищі показники обсягу виробництва валової продукції сільського господарства у розрахунку на одну особу сільського населення за січень-червень 2016 року були у Херсонській (6254 грн), Черкаській (5508 грн), Дніпропетровській (5042 грн), Запорізькій (4726) та Вінницькій (4657 грн) областях.

Обсяг виробництва валової продукції сільського господарства у розрахунку на одну особу сільського населення за січень-червень 2016 року в порівнянні з минулим роком:

збільшено в 15 областях: Миколаївській (на 7,5%), Вінницькій (на 5,2%), Житомирській на (4,5%), Одеській (на 4,0%), Харківській (на 3,6%), Кіровоградській (на 3,5%), Чернігівській (на 3,2%), Запорізькій (на 2,8%), Полтавській (на 2,4%), Херсонській (на 2,2%), Дніпропетровській (на 1,5%), Чернівецькій (на 0,7%), Черкаській (на 0,3 %), Волинській та Сумській (на 0,2%);

зменшено у 8 областях, найбільше у: Луганській (на 10,7%), Хмельницькій (на 6,5%), Київській (на 5,9%), Івано-Франківській (на 5,5%), та Донецькій (на 4,2%).

За підсумками I півріччя поточного року 16 регіонам вдалося подолати негативну тенденцію минулого року щодо скорочення обсягу **виробництва будівельної продукції**, і в цілому по Україні приріст склав 9,1% (у січні-червні 2015 року – зменшення на 26,2%). В розрізі регіонів найкращі показники зростання обсягу будівельної продукції мали місце у Луганській (у 2 рази), Миколаївській (на 47,4%), Херсонській (на 46,4%) та Одеській (на 40,2%) областях.

Довідково: за інформацією Луганської облдержадміністрації, позитивний індекс будівельної продукції у січні-червні 2016 року у порівнянні з січнем-червнем 2015 року обумовлений проведенням відновлювальних робіт на об'єктах інфраструктури області, які були пошкоджені внаслідок проведення антитерористичної операції.

Водночас, за підсумками січня-червня 2016 року у 9 регіонах зафіксовано негативну динаміку щодо виробництва будівельної продукції, з них найбільше у Полтавській (-22,6%), Запорізькій (-19,4%), Рівненській (-16,5%) та Сумській (-10,8%) областях.

Довідково: за інформацією Полтавської облдержадміністрації зменшення індексу будівельної продукції пов'язано зі скороченням обсягів будівельних робіт, виконаних на підприємствах нафтогазового комплексу, добувної промисловості та телекомунікаційного зв'язку.

Ситуація на споживчому ринку характеризувалася уповільненням динаміки зростання цін, зокрема у червні 2016 року (по відношенню до грудня минулого року) споживчі ціни зросли на 4,9% (у червні минулого року зростання становило 40,7%).

У червні 2016 року по відношенню до грудня попереднього року індекс споживчих цін варіював від 103,5% у м. Києві і Донецькій області до 106,7% у Львівській області.

В цілому у червні 2016 року по відношенню до грудня попереднього року у регіонах серед товарів і послуг зросли ціни на:

житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива – від +5,3% у м. Києві до +29,7% у Закарпатській області. По Україні ціни зросли на 22,4%;

транспорт – від +4,5% у Луганській до +8,9% у Львівській областях (по Україні – на 7,2%);

алкогольні напої, тютюнові вироби – від +3,6% у Херсонській до +10,3% у Хмельницькій областях (по Україні – на 7,0%);

освіту – від +0,5% у Закарпатській до +18,5% у Тернопільській областях (по Україні – на 6,7%).

охорону здоров'я – від +2,3% у Донецькій до +10,5% у Чернігівській областях (по Україні – на 5,5%);

ресторани та готелі – від +0,2% у Київській до +9,8% у Львівській областях (по Україні – на 5,3%);

одяг і взуття – від +0,4% у Запорізькій до +8,1% у Закарпатській областях (по Україні – на 3,4%). Зменшення цін на одяг і взуття відбулося у Вінницькій області (на 11,5%);

предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла – від +0,2% в Одеській до +7,3% у Львівській областях (по Україні – на 2,8%). Зменшення цін у відповідній сфері відбулося у Вінницькій області (на 1,7%).

відпочинок і культуру – від +0,3% у Чернівецькій до +5,1% у Закарпатській областях (по Україні – на 2,2%). Зниження цін у сфері відпочинку і культури відбулося у Чернігівській (на 2,4%), Волинській (на 1,7%), Київській (на 1,6%), Херсонській (на 1,0%), Вінницькій (на 0,6%), Полтавській (на 0,5%) областях;

зв'язок – від +0,2% у Закарпатській, Тернопільській, Хмельницькій до +4,1% у Херсонській областях (по Україні – на 1,1%). У Черкаській області рівень цін не змінився;

продукти харчування та безалкогольні напої – від +0,1% у Чернігівській області до +2,6% у м. Київ (по Україні – на 0,5%). Зниження цін на продукти харчування та безалкогольні напої відбулося у Донецькій (на 2,2%), Миколаївській та Тернопільській (на 0,9% у кожній), Житомирській (на 0,7%), Запорізькій (на 0,6%), Херсонській (на 0,5%), Луганській (на 0,2%), Закарпатській та Черкаській (на 0,1% у кожній) областях. У Кіровоградській області рівень цін не змінився.

Напряма **«ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА СПІВПРАЦЯ»** включає 5 показників, які характеризують ситуацію із залученням в економіку регіонів інвестиційних ресурсів та стан зовнішньої торгівлі товарами (експорт).

У поточному році відновлено позитивну тенденцію щодо залучення інвестиційних ресурсів.

За підсумками січня-червня 2016 року підприємствами та організаціями країни за рахунок усіх джерел фінансування **освоєно 119,8 млрд. грн. капітальних інвестицій. Індекс капітальних інвестицій** за звітний період **становив 109,6%** проти 90,8% у I півріччі 2015 року.

Збільшення надходження капітальних інвестицій спостерігалася у **22 регіонах** (у I півріччі 2015 року – лише у 6 регіонах): від +8,9% у Хмельницькій до 2,1 раза у Миколаївській областях. Окрім Миколаївської області, найбільше обсяги залучення інвестицій збільшилися у Херсонській (у 2 раза), Полтавській (на 62,2%), Черкаській (на 59,5%) та Кіровоградській (на 57,5%) областях.

Зменшення обсягів капітальних інвестицій спостерігалось у 3 регіонах: м. Києві (-20,8%), Закарпатській (-13,0%) та Волинській (-12,1%) областях.

Обсяг капітальних інвестицій на одну особу в середньому по Україні становив 2787,8 гривень. При цьому, територіальна диспропорція щодо обсягів капітальних інвестицій на одну особу населення зменшилася з минулорічним значенням і склала 33,3 раза (максимальне значення у січні-червні 2016 року спостерігалось у м. Києві – 12177,1 грн., мінімальне у Луганській області – 366,1 грн).

У I півріччі 2016 року обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу з урахуванням переоцінки, утрат та перекваліфікації), залучених в економіку України, збільшився до початку року на 5,4% або 2281,5 млн. дол. США, (у I півріччі скорочення на 6,4) і станом на 01.07.2016 з початку інвестування їх загальний обсяг склав 44,8 млрд. дол. США.

Позитивна динаміка спостерігалася у 18 регіонах (у січні-червні 2015 року у всіх регіонах спостерігалось скорочення обсягів): від +0,04% у Полтавській області до +10,1% у м. Київ.

Прямі іноземні інвестиції зменшилися у 7 регіонах: Луганській (на 7,8%), Рівненській (на 2,1%), Черкаській (на 1,8%), Херсонській (на 1,7%), Донецькій (на 1,0%), Запорізькій (на 0,9%) та Дніпропетровській (на 0,3%) областях.

Станом на 01.07.2016 на одну особу в середньому по Україні припадало 1049,6 дол. США прямих іноземних інвестицій. Територіальна диспропорція за цим показником збільшилася проти початку 2016 року (166,3 раза) і склала 183,1 раза (максимальне значення спостерігалось у м. Києві – 8477,7 дол. США, мінімальне – у Тернопільській області – 46,3 дол. США).

Не зважаючи на уповільнення темпів зменшення експортних операцій по відношенню до відповідного періоду 2015 року, динаміка експорту товарів за підсумками I півріччя 2016 року залишилася негативною. Так, **експорт товарів**

скоротився по Україні на 10,7% (у січні-червні 2015 року зменшення склало - 35,0%).

Серед регіонів негативна динаміка експорту спостерігалася у 20 регіонах (у січні-червні 2015 року – у 22 регіонах). Найбільше скорочення товарних експортних операцій відбулося у Чернігівській (на 37,8%), Рівненській (на 36,6%), Запорізькій (на 31,5%) та Хмельницькій (на 30,4%) областях.

За обсягом експорту на душу населення лідируючі позиції традиційно займають м. Київ (1398,2 дол. США, 1 місце), Дніпропетровська (851,0 дол. США, 2 місце), Миколаївська (635,2 дол. США, 3 місце) та Запорізька (594,3 дол. США) області.

Територіальна диспропорція щодо обсягів експорту товарів на одну особу складає 24,7 рази (максимальне значення у м. Києві – 1398,2 дол. США, а мінімальне у Чернівецькій області – 56,5 дол. США).

У січні-червні 2016 року мала продовження тенденція уповільнення темпів скорочення обсягів імпорту товарів. Спад імпорتنих закупівель спостерігався у 4 регіонах (Донецькій, Полтавській, Запорізькій та Дніпропетровській областях) та в цілому по Україні він склав -5,3%.

Напрямок «**ФІНАНСОВА САМОДОСТАТНІСТЬ**» включає 3 показники, які характеризують динаміку росту доходів місцевих бюджетів та стан погашення податкового боргу.

Розпочата два роки тому бюджетна децентралізація значно покращила фінансову спроможність місцевих бюджетів.

У I півріччі 2016 року **доходи місцевих бюджетів** (без трансфертів) зросли по відношенню до відповідних минулорічних показників в усіх регіонах, в межах від +30,1% у Луганській області до +67,5% в Чернівецькій, і в середньому по Україні цей показник склав +48,4% (у січні-червні 2015 року – +37,5%).

Окрім Чернівецької області, доходна частина місцевих бюджетів значно зросла у Львівській (+60,9%, 2 місце), а також Волинській та Одеській (+59,0%, 3 місце) областях.

Найбільший обсяг **доходів місцевих бюджетів, що припадає на одного мешканця** регіону, за січень-червень 2016 року зафіксовано у м. Києві (4,2 тис. грн., 1 місце), Дніпропетровській (2,3 тис. грн., 2 місце), Київській (2,1 тис. грн., 3 місце) та Запорізькій (2,0 тис. грн., 4 місце) областях, а найменший – у Тернопільській області (0,9 тис. грн., 25 місце).

Спостерігається подальше зростання податкового боргу за грошовими зобов'язаннями платників податків у більшості регіонів. Так, якщо у січні-червні 2015 року зростання боргу в цілому по Україні становило 16,6% (17 регіонів), то за підсумками I півріччя поточного року загальний обсяг податкового боргу зріс на 16,8% (21 регіон) в межах від 2,4% у Волинській області до 36,1% у м. Києві.

За звітний період скорочення податкового боргу за грошовими зобов'язаннями платників податків зафіксовано у Харківській (-5,9%), Львівській

(-5,8%), та Кіровоградській (-5,4%) областях. Також податковий борг відсутній у Чернівецькій області.

Напряом «**ЕФЕКТИВНІСТЬ РИНКУ ПРАЦІ**» включає 4 показники, які комплексно характеризують ситуацію щодо безробіття та зайнятості населення, динаміку росту реальної заробітної плати та стан погашення заборгованості з її виплати.

Довідково: показник щодо обсягу заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги виключено з переліку показників оцінки на підставі листа Держстату від 13.06.2016 № 10.3-15/107-16.

За підсумками I кварталу 2016 року **рівень безробіття населення** у віці 15-70 років (за методологією МОП) по Україні склав 9,9%, що на 0,3 в.п. вище, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Позитивні тенденції щодо зменшення рівня безробіття (у порівнянні з відповідними показниками у січні-березні 2015 року) мали місце у 8-ми регіонах: Полтавській (на 1,2 в. п.), Сумській (на 1,1 в. п.), Львівській (на 0,7 в. п.), Хмельницькій (на 0,6 в. п.), Київській та Чернівецькій (на 0,5 в. п.), Харківській та Одеській (на 0,2 в. п.) областях.

Найнижчий рівень безробіття зафіксовано у Одеській (6,4%, 1 місце), Київській та Харківській (7,2%, 3-4 місця), Дніпропетровській (7,9%, 5 місце) областях та м. Києві (7,1%, 2 місце), а найвищий – у Луганській (16,7%, 25 місце), Донецькій (14,8%, 24 місце), Тернопільській, Кіровоградській та Волинській (12,9%, 21-23 місця) областях.

Рівень зайнятості населення зменшився на 0,4 в.п. і за підсумками січня-березня 2016 року цей показник в середньому по країні склав 55,6% (у січні-березні 2015 року – 56,0%).

Найвищий рівень зайнятості зафіксовано у м. Києві (61,7%, 1 місце), Дніпропетровській (59,2%, 2 місце), Миколаївській (59,0%, 3 місце), Харківській (58,6%, 4 місце) та Київській (57,9%, 5 місце) областях, а найнижчий у Донецькій (49,7%), Волинській (49,9%), Тернопільській (50,1%), Івано-Франківській та Житомирській (52,5 %) областях.

Протягом I півріччя 2016 року номінальна заробітна плата зростала швидше, ніж ціни в Україні. Так, у січні-червні 2016 року **реальна заробітна плата** зросла на 6,1% (у січні-червні 2015 року спостерігалось скорочення на 23,9%). Така динаміка була характерною для усіх регіонів, крім Дніпропетровської області (-0,5%), і у регіональному розрізі збільшення рівня реальної заробітної плати коливалось від 0,6% у Донецькій області до 13,8% у Луганській області.

Крім Луганської області, значне збільшення реальної заробітної плати зафіксовано у Херсонській (на 10,8%, 3 місце), Київській (на 10,3%, 4 місце), Закарпатській (на 9,5%, 5 місце) областях та м. Києві (на 12,4%, 2 місце).

Співвідношення суми заборгованості з виплати заробітної плати до фонду оплати праці за червень 2016 року було меншим, ніж у червні попереднього року, і станом на 1 липня 2016 року становило 4,6% (у червні 2015 року – 5,4%).

Зменшення суми заборгованості з виплати заробітної плати по відношенню до фонду оплати праці (у порівнянні з показниками червня попереднього року) мало місце у 20 регіонах, і найнижче значення цього показника зафіксовано у Хмельницькій (0,4%, 1 місце), Івано-Франківській (0,5%, 2 місце), Закарпатській та Чернівецькій областях (0,7%, 3-4 місця), а також Житомирській, Тернопільській областях та м. Києві (0,8%, 5-7місця).

Основними причинами виникнення заборгованості із заробітної плати у кожному регіоні є: несвоєчасні розрахунки замовників за виконані роботи; недостатність обігових коштів у підприємств; відсутність замовлень; відсутність фінансування за державним замовленням; неможливість оперативного вирішення питань реструктуризації підприємств, оптимізації фондів підприємств у зв'язку із знаходженням у переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, та у переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави; необхідність відшкодування наукових пенсій; невідшкодування з державного бюджету податку на додану вартість.

Оцінка соціально-економічного розвитку за напрямом **«РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ»** проводилась за 3 показниками, що характеризують ситуацію у сфері житлового будівництва та обсяг вантажообороту автомобільного та залізничного транспорту.

За підсумками I півріччя 2016 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, спостерігалось уповільнення темпів **скорочення обсягу прийнятого в експлуатацію житла** до 0,7% (у січні-червні 2015 року зафіксовано зменшення на 18,2%).

Скорочення обсягу будівництва житла спостерігалось у 11 регіонах, з них найбільше у Луганській (-58,5%), Черкаській (-29,4%), Закарпатській (-29,2%) областях та м. Києві (-34,8%).

Водночас, позитивна динаміка збільшення обсягу прийнятого в експлуатацію житла мала місце у 14 регіонах (у січні-червні 2015 року у 11 регіонах), в межах від 1,3% у Миколаївській до 2-х раз у Донецькій областях.

Довідково: в Донецькій області протягом II кварталу 2016 року забудовниками області введено в експлуатацію 29,6 тис. кв. м загальної площі житла, що у 2 рази більше обсягу житла, прийнятого в експлуатацію за II квартал 2015 року та пояснюється низькою базою порівняння у зв'язку з проведенням на території області антитерористичної операції.

Оцінка обсягів вантажних перевезень автомобільним та залізничним транспортом у регіональному розрізі свідчить про збільшення у звітному періоді обсягів перевезень у східних областях України.

Зокрема, значно зросли показники перевезень в Луганській (на 54,1%), Донецькій (на 37,2%), Івано-Франківській (на 19,0%) областях та м. Києві (на 15,6%).

Скорочення обсягу вантажообороту спостерігалася у 15 регіонах України. Найбільше показники знизились у Сумській (на 41,7%), Чернігівській (на 24,7%), Вінницькій (16,6%) та Миколаївській (14,9%) областях.

Напрямок **«ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ»** включає 3 показники, які комплексно характеризують стан впровадження заходів з енергоефективності, використання відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива.

Впровадження заходів, спрямованих на енергозбереження та підвищення енергоефективності, є одним з пріоритетних питань для забезпечення енергетичної незалежності та національної безпеки нашої країни протягом останніх трьох років.

За підсумками I півріччя поточного року **частка оснащення багатоквартирних житлових будинків побудинковими приладами обліку теплової енергії** зросла до 59,2% проти 34,7% у січні-червні 2015 року.

Найвищий показник щодо оснащення багатоквартирних житлових будинків побудинковими приладами обліку теплової енергії мало м. Київ (88,5%, 1 місце). Крім столиці, високій рівень оснащення приладами обліку теплової енергії за підсумками звітного періоду зафіксовано у Львівській (78,4%, 2 місце), Миколаївській (73,7%, 3 місце), Дніпропетровській (69,1 %, 4 місце) та Чернігівській (67,7 %, 5 місце) областях, а найнижчий: у Луганській (12,7%, 24 місце), Полтавській (26,5%, 23 місце), Тернопільській (26,6%, 22 місце), Чернівецькій та Черкаській (31,5%, 20-21 місця) областях.

Довідково: основною причиною зменшення частки оснащення у Луганській області з 14,5% у січні-червні 2015 року до 12,7% у I півріччі 2016 року є вихід з ладу встановлених приладів обліку теплової енергії.

Прийняття протягом останніх років низки нормативно-правових актів, спрямованих на збільшення частки енергоносіїв, вироблених з відновлюваних джерел енергії, у структурі загального кінцевого енергоспоживання, заміщення та скорочення споживання газу підприємствами теплокомуненерго, бюджетними установами та населенням, сприяло підвищенню рівня енергетичної незалежності України.

За підсумками січня-червня 2016 року найкращі показники щодо **частки сумарної потужності котелень на альтернативних видах палива в регіонах від загальної потужності котелень регіону** зафіксовано у Житомирській (14,2%, 1 місце), Рівненській та Харківській (14,1%, 2-3 місця), Київській (13,4%, 4 місце) та Дніпропетровській (12,9%, 5 місце) областях, і в середньому по Україні цей показник становив 6,4%.

Найнижче значення такого показника спостерігалось у Донецькій (0,3%, 25 місце), Одеській (0,4 %, 24 місце), Херсонській (0,9%, 23 місце) та Луганській (1,0%, 22 місце) областях.

З минулого року в Україні постійно проводились інформаційно-роз'яснювальні заходи з популяризації механізмів **компенсації частини кредиту на утеплення житлових будинків**. Метою їх було інформування мешканців усіх

регіонів України про переваги державної програми, а також можливості запровадження місцевими органами державної влади і місцевого самоврядування компенсації відсотків/суми кредитів населенню на впровадження енергоефективних заходів житлових будинків.

За підсумками січня-червня поточного року лідером за показником «Частка домогосподарств, які уклали кредитні договори в рамках механізмів підтримки заходів з енергоефективності в житловому секторі за рахунок коштів державного бюджету (у тому числі із співфінансуванням з місцевих бюджетів), відсотків до загальної кількості домогосподарств регіону» є Сумська область – 1,543%, і в середньому по країні цей показник склав 0,386%. Вище середньоукраїнського рівня показник щодо домогосподарств, які уклали кредитні договори в рамках механізмів підтримки заходів з енергоефективності, крім Сумської області, мали 13 регіонів, від 0,395% у Вінницькій до 0,762% у Рівненській.

III. ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Результати аналізу соціально-економічного розвитку областей та міста Києва за січень-червень 2016 року засвідчили, що протягом першого півріччя поточного року розвиток регіонів характеризувався активізацією економічної діяльності, зокрема поступовим відновленням роботи промислового комплексу, зростанням активності у сфері будівництва, відновленням інвестиційної діяльності та покращенням ситуації на ринку праці.

З метою створення умов для подальшого динамічного, збалансованого розвитку регіонів України пропонується:

Рекомендувати обласним та Київській міській державній адміністраціям:

1. Забезпечити розгляд результатів оцінки соціально-економічного розвитку регіонів за січень-червень 2016 року, які розміщені на веб-сайті Мінрегіону, на засіданнях колегій обласних та Київської міської держадміністрацій, та за результатами розгляду підготувати пропозиції щодо шляхів вирішення проблемних питань, що гальмують розвиток регіонів;

2. Підготувати пропозиції для розгляду відповідними місцевими радами щодо актуалізації (у разі необхідності) завдань та заходів регіональних стратегій розвитку та планів їх реалізації з урахуванням останніх тенденцій соціально-економічного розвитку регіонів та очікуваного впливу зовнішніх чинників;

3. Забезпечити під час проведення конкурсного відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку у 2017 році, розгляд таких проектів, що розроблені на основі плану заходів з реалізації відповідної регіональної стратегії розвитку та спрямовані на розвиток регіону, зокрема, на покращення ситуації за тими напрямками, де регіон зайняв відповідно останні місця за результатами рейтингової оцінки.

4. За участю відповідних місцевих рад опрацювати питання щодо: включення до проектів обласних бюджетів на 2017 рік коштів для фінансування обласних програм відшкодування частини вартості кредитів населення, ОСББ/ЖБК на впровадження енергоефективних заходів;

розширення практики запровадження програм відшкодування частини вартості кредитів, залучених населенням та ОСББ/ЖБК на впровадження енергоефективних заходів на рівні районів та міст обласних центрів та обласного значення;

активізації інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо популяризації державної програми енергоефективності житлових будинків та місцевих програм серед населення із залученням регіональних та місцевих друкованих та електронних засобів масових інформації.

Держенергоефективності

1. Активізувати роботу з методичного забезпечення роботи механізмів енергосервісу в бюджетній сфері та організації проведення моніторингу та оцінки показника щодо частки бюджетних установ регіону, щодо яких у звітному періоді було укладено енергосервісні договори, до загальної кількості бюджетних установ регіону.

2. Забезпечити проведення тематичних популяризаційних заходів та інформаційно-роз'яснювальної кампанії в регіонах України щодо механізмів запровадження енергосервісних договорів.

3. Вжити заходів для запровадження розрахунку та подання Мінрегіону, починаючи з 1 квітня 2017 року, інтегрального індексу, який би комплексно характеризував прогрес щодо забезпечення енергоефективності та зменшення енергоємності ВВП та ВРП.

Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади

1. Проаналізувати результати оцінки соціально-економічного розвитку регіонів за січень-червень 2016 року, які розміщені на веб-сайті Мінрегіону, та забезпечити проведення аналізу негативних тенденцій розвитку відповідної сфери й прийняття оперативних управлінських рішень щодо вирішення проблемних питань;

2. Забезпечити ефективну співпрацю центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з подолання негативних тенденцій та вирішення найбільш гострих соціально-економічних проблем, зокрема шляхом:

проведення спільних засідань колегій, координаційних нарад (семінарів) з питань соціально-економічної та суспільно-політичної ситуації в Україні;

започаткування виїзних днів-приймалень міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в регіонах з відвідування окремих районів та міст, розглядом заяв та скарг, прийомом громадян;

залучення представників місцевих органів виконавчої влади до складу робочих груп при опрацюванні проектів загальнодержавних нормативно-правових актів з питань регіонального розвитку та місцевого самоврядування;

започаткування спільних рубрик на своїх офіційних веб-сайтах для розміщення аналітичних оглядів спільної діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади з метою виявлення позитивного досвіду та його впровадження;

3. Під час формування пропозицій до проекту закону України «Про внесення змін до Державного бюджету України на 2016 рік» передбачати фінансування галузевих програм і проектів, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності регіонів, продуктивності їх економіки, прибутковості бізнесу та доходів населення, створення умов для загального підвищення соціальних стандартів, якості життя та розвитку бізнес-середовища;

4. Вжити невідкладних заходів щодо забезпечення стабільної роботи підприємств, які мають стратегічне значення для розвитку регіональних економік, зокрема тих, що допустили спад обсягів виробництва продукції або працюють збитково, мають значний обсяг заборгованості з виплати заробітної плати та податковий борг.
